

Autorka mumínek Tove Jansson očaruje Prahu i Brno

29.5.2024 - | PROTEXT

Tove Jansson se narodila 9. srpna 1914 v Helsinkách do švédsky mluvící umělecké rodiny sochaře Viktora Janssona a grafičky a ilustrátorky Signe Hammarsten-Jansson. Studovala výtvarné umění ve Stockholmu, Helsinkách a Paříži. Malovala fresky a obrazy, pro britské noviny kreslila komiksové stripy, ilustrovala řadu knih. „Postava Mumínka se poprvé objevila v roce 1940 a v roce 1945 vyšla první knížka o mumíncích Cesta za tatínkem. Tove Jansson ale psala také knihy pro dospělé,“ přibližuje literární dílo světoznámé autorky Jitka Jindřišková ze Skandinávského domu. „V osobním životě Tove zastávala liberální myšlenky a řadila se mezi přední sobnosti intelektuálního a uměleckého života ve Finsku. Většinu života prožila s partnerkou, taktéž umělkyní Tuulikki Pietilä,“ dodává k Tove Jansson Jindřišková.

Festival s názvem **Čarovná Tove Jansson** nabídne večery věnované autorčině literární a výtvarné tvorbě, filmová promítání, akce pro děti na mumínkovské téma a návštěvníky zavede také na místa se spisovatelkou spjatá.

„Do programu jsme zařadili snímek *Tove* z roku 2020 pojednávající o období, kdy se Tove Jansson snažila najít identitu uměleckou, ale také objevila opravdovou lásku a došla ke zjištění, že svobodu nalezne, jen pokud se vydá svou vlastní cestou,“ uvádí o oceňovaném filmu, který Finsko vyslalo i do oscarového klání, spoluorganizátorka festivalu Anežka Soukupová.

Skandinávský dům v dramaturgii samozřejmě neopominul dětské návštěvníky. Věnuje jim *Hravé odpoledne s mumínky*, jež se koná v zahradě Velvyslanectví Švédska v Praze. Na jednotlivých stanovištích na rodiče, děti i všechny další návštěvníky čeká například mumínkovské puzzle, zábavný kvíz, omalovánky, přiřazovačky se jmény postavicek či listování v knihách, uslyší tu švédštinu a také finštinu. Zahrají si finské kuželky mölčky a ochutnají skořicové šneky. V mírně odlišné podobě se v Brně odehraje podobný program pod názvem *Co svačí mumínci?*

Osobnost Tove Jansson představí večer nazvaný *Psát, malovat žít*. „Budeme si povídat o její literární tvorbě, z níž v češtině máme k dispozici autobiograficky laděné povídkové soubory *Dcera sochaře*, *Cestovat nalehko*, *Kniha léta* a *Fair play*. Nepomineme přitom ani mumínky, přičemž se zaměříme zejména na překladatelskou perspektivu. Ukážeme si její výtvarná díla, knižní ilustrace například z *Alenky v říši divů* a *Hobita* či komiksové stripy uveřejňované v tisku. Dotkneme se také autorčiny osobnosti, její svobodomyšlnosti, umělecké vášně nebo důležitých lidí v jejím životě,“ říká Jitka Jindřišková. Debatovat bude znalkyně finské literatury a malířství Lenka Fárová, v Brně se Zuzanou Drábekovou, slovenskou překladatelkou knih o mumíncích, v Praze se švédštinářkou Dagmar Hartlovou, která právě reviduje známý český překlad mumínek od Libora Štukavce.

Posledním festivalovým bodem bude promítání dokumentu *Uvězněná v Muminím údolí*. Ten Tove Jansson ukazuje jako všestrannou umělkyni, která se především toužila stát uznávanou malířkou. Přibližuje její cestu za tímto snem i překážky, jimž na ní musela čelit. Jednou z nich byl paradoxně i obrovský úspěch mumínek. Ve snímku promlouvají osoby, jež byly Tove blízké, zaznívají v něm však především její vlastní slova, většinou převzatá z korespondence s přítelkyní Evou Konikoff. Jedná se o jedinečnou příležitost tento film zhlédnout v kině. Projekci bude předcházet úvod Jitky Jindřiškové o místech spojených s životem Tove Jansson a s mumínky.

Festival **Čarovná Tove Jansson** se koná za podpory Ministerstva kultury ČR, hlavního města Prahy a Velvyslanectví Švédska a ve spolupráci s kinem Edison Filmhub, Revue Prostor, Kinem Evald, Knihovnou Jiřího Mahena, Kinem Art, Otevřenou zahradou Nadace partnerství, nakladatelstvím Argo, distribučními společnostmi Film Europe a CinemArt a Velvyslanectvím Finska.

PROGRAM FESTIVALU V PRAZE:

6. 6. 19:00 #ReadNordicFilm: Tove (Edison Filmhub)

8. 6. 13-16 Hravé odpoledne s mumínky (zahrada Velvyslanectví Švédska)

12. 6. 19:00 Psát, malovat, žít: večer o Tove Jansson (Kampus Hybernská)

13. 6. 18:30 Promítání: Uvězněná v Muminím údolí (Kino Evald)

PROGRAM FESTIVALU V BRNĚ:

5. 6. 17:00 Psát, malovat, žít: večer o Tove Jansson (Knihovna Jiřího Mahena)

6. 6. 20:00 #ReadNordicFilm: Tove (Kino Art)

8. 6. 14-17 Co svačí mumínci? (Otevřená zahrada Nadace partnerství)

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/autorka-muminku-tove-jansson-ocaruje-prahu-i-brno/2524935>